‘‘.........ఆంధ్ర యువతీ యువకులంతా యువ సేనలో చేరండి అకుంఠిత దీక్షతో ఈ ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమాన్ని జయప్రదం చేయండి. ఆంధ్రులందరూ..........’’ చెప్పుకు పోతున్నాడా యువకుడు. చెప్పేకొద్దీ అతనిలో ఆవేశం ఎక్కువవుతోంది. మైక్ ద్వారా వచ్చే కంఠధ్వని, దాని ప్రతిధ్వనీ తప్ప అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది....

వేగాది ప్రజలు ఉత్కంఠతతో ఏకాగ్రతతో వింటున్నారు. ఉపన్యాసకుడు ఆవేశానికి ప్రతిరూపమే అయాడు. బిగ్గరగా అరుస్తున్నాడు. మధ్య మధ్య కళ్ళమీద పడుతున్న వెంట్రుకల్ని చేతితో వెనక్కునెట్టుకుంటున్నాడు. ఆ ఆవేశంలో ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉన్న అతన్ని చూసి నాకు ముచ్చటేసింది. ఈ ఉద్యమం మొదలైన తర్వాత నేను ఇతని ఉపన్యాసం మూడో సారి వింటున్నాను. ఎప్పటి విషయాలు ఇప్పుడు ఇతడు ప్రజల ముందుంచే ధోరణి అద్భుతంగా ఉన్నది. వ్యాఖ్యానించే విధానం రమణీయంగా ఉన్నది. ఇందుకు తోడు అతను నిండైన ఆకర్షణీయమైన రూపం గలిగి శ్రోతల్ని ఆకట్టుకోగలుగుతున్నాడు.

ఈ రోజెందుకో అతన్ని పరిచయం చేసుకొని అభినందించాలనిపిస్తుంది. బహుశ నా యీ కోర్కె అర్థంలేదేమో. మానవుడు తన తృప్తి కోసం ఎన్నో అర్థంలేని పనులు చేస్తున్నాడు చేయవచ్చు కూడాను. కాని ఆ అర్థంలేని పని ఏ అనర్థం సృష్టించకుంటే సరి. కొంచెం దూరంలో ఉన్న రాజాను పిలిచి "ఆ ఉపన్యాసమిచ్చే అతను నీకు తెలుసా?" అన్నాను.

"తెలుసు. పేరు కృష్ణమూర్తి. యువసేన నాయకుడు."

"అతనిదీ వూరే కదూ?"

"అవును"

"అతను నీకు బాగా తెలుసా?"

"కొంచెం పరిచయంకూడ ఉన్నది. ఏం?" అన్నాడు రాజా కొంచెమాశ్చర్యంగా.

"రాజా! దయచేసి అతన్ని ఒక్కసారి పరిచయం చెయ్యి" అన్నాను ప్రాధేయపడుతున్నట్లుగా.

తప్పదన్నట్లుగా రాజా వేదికవైపు బయలుదేరిపోయాడు. పది నిముషాల్లో ఉపన్యాసం అయిపోయింది. ఒక్కసారిగా చప్పట్లు మ్రోయి 'జై ఆంధ్ర, జై జై ఆంధ్ర' నినాదాలతో ఆ ప్రదేశమంతా మార్మోగిపోయింది. ప్రజలంతా వెళ్ళిపోతున్నారు. నేనొక చెట్టుకింద నిలబడి వాళ్ళ రాకకోసం ఎదురుచూస్తున్నాను. ఎక్కువసేపు నిరీక్షించకుండానే రాజా అతన్ని వెంటబెట్టుకొచ్చాడు.

"ఈమె మిస్ లక్ష్మి. నా ఫ్రెండ్" అని పరిచయం చేశాడు.

ఆ పరిచయ పదాలలోని చివరి పదాన్ని వింటూ దర్పంగా మందహాసం చేస్తూ నమస్కరించాను.

అతడుకూడ చేతులు జోడించి నమస్కరించాడు.

"మీ ఉపన్యాసం అద్భుతంగా ఉన్నది. ప్రబోధం మీ ప్రతిమాటలో ప్రతిధ్వనిస్తుంది. మీవంటి వారిని కలుసుకోగలగటం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను." అన్నాను అభినందన పూర్వకంగా.

"థాంక్స్. వస్తాను" అని చెప్పి వెళ్ళిపోతున్నాడతను. అతడు చూపిన ఆ అలక్ష్యానికి ఆశ్చర్యపోయాను.

వెంటనే అతనికి ఎదురుపోయి "రేపు

సాయంత్రం మాయింటికి టీకి రావాలి." అన్నాను.

అతను నా చొరవకు ఆశ్చర్యపోయాడనుకుంటాను. "టీకా" ఒక క్షణం నా ముఖంలోకి విచిత్రంగా చూసి "సరే, వస్తాను. అడ్రసు చెప్పండి" అన్నాడు.

ఒక స్లిప్ మీద అడ్రసు వ్రాసి ఇచ్చాను. అతడది చూడనైనా చూడకుండా జేబులో వడవేసుకొని హడావిడిగా వెళ్ళిపోయాడు.

• • •

వాలుగింటన వెంటనే ప్లాస్టిక్ వైర్ తో అల్లిన రెండు కేబుల్స్, నాలుగు కుర్చీలను ఎదుటకు తెప్పించాను. ... పరిగబూసి వున్న ... అందంగా అమర్చాను. ... పత్రికలుంచాను. ... ఎంటగదిలో ... తీసుకురావటానికి వనప్పమ్మ సిద్ధంగా వున్నది.

నాలుగున్నర ముందు రాజా వచ్చాడు. ఏదో పిచ్చాపాటి మాట్లాడుతూ కూర్చున్నాం. ఐదవుతుంది. కాని ముఖ్య అతిథి (మూర్తి) రాలేదు. అతను ఓన్ని చూపిన అలక్ష్యం గుర్తుకు వచ్చింది. నాలో వైరాగ్యం మొలకెత్తుతుంది. చివరికి రాజును అయన దగ్గరకు పంపిదామని అనుకున్నాను అంతలో మూర్తి వచ్చాడు. సంస్పరం అభినందించుకున్నాం.

ఫలహారాలూ, టీ కార్యక్రమాలు జరిగి పోతూంటాయి మూర్తి ఎక్కువగా మాట్లాడే తత్త్వం కలవాడు కాదనుకుంటాను పేపర్ తిరగేస్తూ కూర్చున్నాడు. రాజా నేను మాత్రమే ఎక్కువగా మాట్లాడుకుంటున్నాం. అతన్ని మా మాటల్లోకి దించాలని ఎన్నో వైవిధ్యం గల విషయాలు మార్చి మార్చి మాట్లాడుతున్నాను. కాని మూర్తి ఏవిధమైన ఇంటరెస్టు చూపించలేదు ఇంత ఉదాసీనత భరించటం నాకు కష్టమే అయింది.

"మూర్తిగారూ! మీరు వచ్చినప్పటి

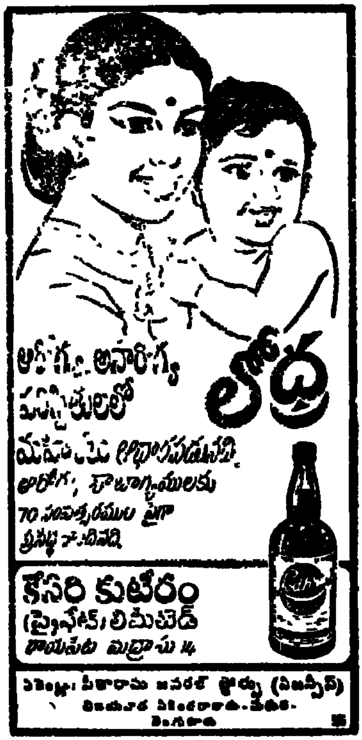

మంది మౌనంగానే కూర్చున్నారు. ఈ పార్టీ మీకు తృప్తి కలిగించలేదనుకుంటాను" అన్నాను చొరవగా అతని చేతిలో వున్న పేపరును లాక్కుంటూ.

"ఓహ్ క్షమించాలి. దయచేసి మీరలా అనుకోవద్దు ఇద్దరూ క్రొత్త కావటం వలన నేను ఎక్కువగా మాట్లాడలేక పోతున్నాను" అన్నాడు.

తర్వాత కూడ పరిస్థితులలో మార్పేమీ లేదు. బంతిపూలనీ, చెట్లూ పరిసరాల్నీ చూస్తూ కూర్చుండిపోయాడు. నా ఉత్సాహం అంతా చప్పబడిపోతుంది. ఈయన రాకముందూ వచ్చిన తర్వాత కూడా ఒకే రకంగా వుంది వాతావరణం, స్తబ్దంగా

"మూర్తిగారూ! మా బంతి చెట్లన పూసిన పూలెన్నో లెక్కపెడుతున్నారా మీరు?" అన్నాను పరిహాస ధోరణిలోకి అతన్ని దింపదలచి.

అప్పుడతను నావైపు చూసి చిన్నగా నవ్వి "లేదు. ఈ ముద్దబంతిపూలు పరిపూర్ణంగా, అందంగా ఎంత బాగా విచ్చుకున్నాయా అని చూస్తున్నాను" అన్నాడు. అయితే అతనే ధోరణిలో అన్నాడో నా కర్థం కాలేదు.

అతను ఏదో ఆలోచిస్తూ పరధ్యానంగా వుండటం, అక్కడున్న చెట్లనీ, పూలనీ తదేకంగా గమనించటం చూసి, "మీరు సాధనజేసినట్లయితే మంచి కవులవుతారు." అన్నాను.

అతడు బిగ్గరగా నవ్వి "మీరు ఘోరంగా శపిస్తున్నారు నన్ను. ఇది శ్రీ కృష్ణదేవరాయల కాలమనుకున్నారా?" అన్నాడు.

నేనుకూడ నవ్వి "మీరు చాలా నేర్పుగా మాట్లాడుతారు." అని అతని ముఖంలోకి చూశాను. ఇంతకు ముందులేని ప్రసన్నత గోచరించింది

ఇంతలో చీకటి పడింది మూర్తిలేచి నిలబడి నా దగ్గర, నాన్న దగ్గర సెలవు తీసుకుంటూ "మీరీ పార్టీ యిచ్చినందుకు నా హృదయపూర్వకమైన కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. చిన్నదీ, హార్దికమైనదీ, గొప్పదీ అయిన ఈ పార్టీని నేనెన్నటికీ మరువలేను," అన్నాడు.

నా కిష్టమైన తృప్తినా నవ్వి, అతనితో రోడ్డువరకు వచ్చి "మీరు తరచూ మా యింటికి వచ్చిపోతూ వుండండి. మీ రాక కోసం నేను కాచుకుని వుంటాను" అన్నాను.

ఈ కొద్ది పరిచయంతోనే నేను అతనితో అన్న మాటలు ఎంతవరకు సమంజసమనే ఆలోచనే నాకు రాలేదు. నేనతనిని ప్రేమిస్తున్నానా?

నాలో వివేకమింకా చావలేదు. ఈ మూడేళ్ళ కాలంలో ఏ ఒక్కక్షణం ప్రమత్తతతో వున్నా నా జీవితం అన్నివిధాలా అధఃపతనమై వుండేది. నా వారు అని చెప్పుకోదగ్గ ఒకే ఒక అమ్మ మూడేళ్ళ క్రితం మరణించటంతో లక్షల కొలది ఆస్తికి, వేలకొలది సాలుసరి ఆదాయానికి

ఏకైక వారసురాలినయ్యాను. ఇందుకుతోడు వయసు ప్రసాదించిన యవ్వనం, శరీర మిచ్చిన అందం నాకు సంక్రమించాయి. పైగా ఏకాకిని కావటంతో ఎందరో వ్యక్తులు రకరకాలుగా ఆశించి నన్ను చేరటానికి ప్రయత్నించారు. రామకృష్ణ, అప్పారావు రమణమూర్తి మధు వీళ్ళంతా నా ఆస్తినో, శరీరాన్నో పొందాలని నా దగ్గరకు చేరారు. వారి వారి అభిరుచుల ప్రకారం నన్ను మెప్పి వారి ఆశలు తీర్చుకోవాలని చూశారు. కాని వీళ్ళందర్నీ వివేకంతో అర్థం చేసుకొని తగిన విధంగా బుద్ధి చెప్పి మళ్ళీ నా దరి జేరకుండా చేయగలిగాను. కాని ఇప్పుడు మూర్తివైపు నా మనసు ఆకర్షింపబడుతోంది. దీని పర్యవసానం కాలమే నిర్ణయించాలి.

* * *

ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమం సాగుతూనే వుంది. రాను రాను ఉధృతమవుతోంది. విద్యార్థులతోపాటు అన్ని ముఖ్య శాఖల లోని అన్ని వర్గాల ఉద్యోగులు సమ్మె ప్రకటించారు. ప్రభుత్వం యావత్తు స్తంభించి పోయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో మూర్తి నాకు రెండు మూడుసార్లు బజార్లో కనిపించాడు. ఉద్యమంలో అతడు ఇప్పుడొక ప్రముఖపాత్ర వహిస్తున్నాడు. ఎప్పుడు కనబడినా హడావిడిగా రెండు మాటలు మాట్లాడటం వెళ్ళటం జరుగుతుంది. అయితే ఆ రెండు మాటలయినా తృప్తిగా బాగానే మాట్లాడాడు.

జ్యోతి

"సుశీ నన్ను పెళ్ళి చేసుకొంటే నిన్ను పువ్వుల్లో పెట్టి పూజిస్తాను."

"మీ నాన్నగారు పువ్వుల వ్యాపారమేమైనా చేస్తున్నారేమిటి?"

[illegible] ఒంగోలు, తెనాలి ఆదోని పట్టణాలలో ఉద్యమకారులకి పోలీసులకి కాల్పులు జరిగాయి. చాలా మంది పౌరులు మరణించారు. పెక్కు మంది గాయపడ్డారు. ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమంలో ఇదొక ప్రధాన ఘట్టం. సామాన్య ప్రజలకు కూడ మరణించినవారిపై సానుభూతి, ప్రభుత్వంపై నిరసన ఏర్పడ్డాయి. విద్యార్థుల, ఉద్యోగుల ఉద్యమం ప్రజా ఉద్యమంగా రూపొందింది. కాల్పుల వార్తలు తెలిసిన ఉద్యమకారులంతా ఈ రోజు ఉదయం ఆ క్రూర చర్యకు నిరసనగా ఇక్కడి పోలీసు స్టేషనుకు నిప్పు పెట్ట ప్రయత్నించారు. కాల్పులు జరిగాయి. ఒక విద్యార్థి మరణించాడు

పన్నెండుమంది గాయపడ్డారు. గాయపడిన వారు ప్రభుత్వ హాస్పిటల్లో చేర్పబడ్డారు. గాయపడిన వారిలో మూర్తికూడ వున్నాడని తెలిసి పరుగు పరుగున హాస్పటలుకు వెళ్ళాను.

మూర్తి నన్నాశ్చర్యంగా చూస్తూ "మీరు నన్ను చూడటానికి పనిగట్టుకొని ఇంతదూరం వచ్చారా లక్ష్మీ" అన్నాడు. చేతికి చిన్న బేండేజ్ మాత్రం కట్టి వున్నది. పెద్ద దెబ్బలు తగలేదనుకొని తృప్తిపడ్డాను.

"ఏం? గా.. డదా" అన్నాను కష్టా రంగా.

"పో. నో తప్పుండాలి మీరు మీవంటి వారి అభిమానాన్ని పొందగలిగిన నేను అదృష్టవంతుణ్ణి" ఉన్మాదతవాటంగా. తర్వాత "రాత్రి పెద్దదెబ్బలేంతలేవు లక్ష్మీ. డాక్టరు రేపు హాస్పిటల్ నుండి డిశ్చార్జి చేస్తారు కూడాను." అన్నాడు నన్ను అనునయిస్తున్న ధోరణిలో.

"సరే ఎందుకండి ముందుగా మాయింటికి. తర్వాత మీ ఇష్టం" అన్నాను.

"మీ ఇష్టం" అన్నాడతను తమాషాగా భుజాలెగరేస్తూ. ఇంటికివచ్చి తృప్తిగా గుండెనిండా మాట్లాడిన తర్వాత అతన్ని పోనిచ్చాను.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. ఆందోళన తీవ్రతరంమైంది. రైళ్ళు బస్సులు నిలిపివేయబడ్డాయి. రాష్ట్రంలో రవాణా సౌకర్యాలు పూర్తిగా బంద్ అయిపోయాయి. పోస్టల్ సౌకర్యానికి విరోధాలు ఏర్పడ్డాయి. మూర్తిని గురించి నాకు భయంగా ఉన్నది. నాలుగురోజులనుండి కన్పించడంకూడా మానుకున్నాడు. అందులోనూ మూర్తి ఉద్యమ సాధనలో ముఖ్యుడు. నేనే అతని ఇల్లు తెలుసుకొని వెళ్ళాను.

అదొక చిన్న పెంకుటిల్లు. ఆయిల్లే రిపేర్లులేక శిథిలస్థితిలో ఉన్నది. ఈ ఇంటిని బట్టి మూర్తి స్థితి ఎటువంటిదో కొంచెం వేచి ఆలోచిస్తూ నిలబడ్డాను. ఇంతలో అతను బయటికివచ్చి నన్ను చూసి ఉత్సాహంతో "ఓ. లక్ష్మీ! [illegible] దేవతలే స్వయంగా రావటం పూర్వ [illegible] ఎన్నివేళం. నేను ఈ పూజా [illegible] పాపమేం." [illegible] నవ్వు వచ్చేట్లు ఉత్సాహిస్తూ నేను కూడా నవ్వుతూ—

"మీవు ఏదేవాలయంలో పూజారి?" అంటూ లోపలికెళ్ళాను.

"ఇంతకు ముందు మూర్తి కుటుంబస్థితి నాకేమీ తెలియదు. ఈనాడు అతని కుటుంబం మొత్తం చాలా గొప్ప దైన్యస్థితిలో ఉన్నట్లు రోగిష్టి తల్లి, పెళ్ళికి ఎదిగి ఇంటిదగ్గర బట్టలుకుట్టుకూడా నేర్చుకొని చెల్లెలు తొమ్మిదవ తరగతి చదువుతున్న తమ్ముడు— మూర్తికి రెండెకరాల మాగాణి మాత్రమే వుంది. మేమిద్దరం లోపలికెళ్ళి మాట్లాడి బయటికి వచ్చిన తర్వాత

'మూర్తీ! నేను చాలాసార్లు అడగాలని అనుకుంటున్నాను. నీవేం చదువు

కన్నావు?" ఈ మధ్య మేమిద్దరం ఏక వచనంలో పిల్చుకొనే చనువు ఏర్పడింది.

"బియస్సీ" అన్నాడతను నిర్లిప్తంగా.

"బియస్సీనా?" అన్నాను ఆశ్చర్యంగా. అతన్ని గ్రాడ్యుయేట్ గా ఊహించలేను ఇంతకు ముందు.

"ఐదేళ్ళక్రితం ఫస్ట్‌క్లాస్ డిగ్రీ పుచ్చుకున్నాను" అన్నాడతను మళ్ళీ.

నేను మళ్ళీ ఒకసారి ఆశ్చర్యపోయాను. "అయితే మీరి ఐదేళ్ళనుండి ఏ ఉద్యోగములోను చేరలేదన్నమాట." అన్నాను అతని కుటుంబపరిస్థితులు జ్ఞప్తికి వచ్చి, అతన్ని మందలించాలనే ఉద్దేశంతో.

"ఉద్యోగమా?" అన్నాడతను నిర్లక్ష్యంగా కొంతం తర్వాత బిగ్గరగా నవ్వాడు

నాకు గొప్ప చిరాకేసింది. "మూర్తీ! నేను చాలాసార్లు గమనించాను నిన్ను. నీవు ఎక్కువగా నవ్వే స్వభావం కలవాడివి కాదు. కాని అసందర్భంగా ఎందుకు పగల నవ్వుతావు." అన్నాను

"నా జీవితంలో నవ్వవలసిన సందర్భం ఎప్పుడూ రాలేదు గనుక" అన్నాడు తీవ్రంగా.

నాలో ఉన్న చిరాకు కాస్తా పలచబడింది. అతనిముఖంపై [illegible] ప్రదర్శించిన అతని వైరాగ్యం నాకు గోచరించింది. లోపలో నిద్రాణమై ఉన్న వేదనను [illegible] ఎంతోమంది ఎన్నోసంఘటనల్లో [illegible] చోట ముసి ముసిగానో, బిగ్గరగానో

నవ్వటం జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఈ సువిశాల పవిత్రభారతంలో ఉద్యోగానికి అర్హత ఫస్ట్‌క్లాస్ డిగ్రీమాత్రమేకాదని నేను మరచిన సత్యం గుర్తుకొచ్చింది. నేను ఆప్యాయంగా అతని చేతిని నా చేతిలోనికి తీసుకున్నాను. మొదటినుంచి ఇతని విషయంలో ఎక్కువ చొరవని అనవసరంగా తీసుకున్నాను. ఇంతజరిగిన తర్వాత ఇప్పుడు అత్యవసరంగా తీసుకోవలసి వస్తోంది

"మూర్తీ! నీ బాధ గ్రహించలేక పోయాను. క్షమించు. కాని నీకుటుంబాన్ని చూసిన తర్వాత నీ ఆత్మీయుడిగా ఒక మాట చెప్పదల్చుకున్నాను "ఇంటగెలిచి రచ్చగెలువు" అని సామెత. దయచేసి బాధపడకు. విద్యాశీలం కలవాడివి నీవు. నీ కర్తవ్యాన్ని నీవు సరిగ్గా చేయగల శక్తియుక్తులు నీలోలేవా. నీవు ఉన్నవాన్ని బ్రహ్మాండంగా, విజయవంతంగా సాధిస్తున్న సత్యాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు. కాని మూర్తీ, నీవు నీ ఇంటి

విషయంలో ఇంతటి ఉదాసీనత ఎందుకు చూపిస్తున్నావో నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఏ పనైనా జేసి నీ కుటుంబాన్ని సుఖసంతోషాలతో గడపటం నీ కర్తవ్యం కాదూ? నీ కుటుంబాన్ని సంస్కరించుకోలేని నీవు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని సాధించి ఏంచేయాలనుకుంటున్నావు? లక్షలాదిగా ఇట్టి నిరుపేదకుటుంబాలు కలిగిన రాష్ట్ర సంస్కృతి ఎంత అభ్యుదయకరంగా ఉంటుందో ఊహించు నువ్వే. ప్రతి ఇంటి అభ్యుదయకర సంస్కృతులే, రాష్ట్ర, దేశ సంస్కృతులని తెలియటంలేదూ?" ఇలా ఆవేశంగా మాట్లాడాను.

మూర్తివైపు చూశాను. స్థాణువులా తలవంచుకున్నాడు. "మూర్తీ! బాధ కలిగించాను నన్ను క్షమించు. ఆలోచించు. వస్తాను రేపు యింటికి వస్తావు కదూ" అంటూ అక్కడనుంచి వచ్చాను. నా కర్తవ్యాన్ని ఆలోచించుకుంటూ పడుకున్నాను.

* * *

మళ్ళీ పదిరోజుల తర్వాత రోడ్డుమీద త్వరత్వరగా వెళ్తూ కనిపించాడు మూర్తి. మనిషి నీరసంగా ఉన్నాడు. ఈ పదిరోజులు కనబడకపోవడానికి కారణం అడిగాను. అతడు రోజూ ఏదో ఒకపనిచేసి కుటుంబపోషణ చూస్తున్నాడట. ఉద్యమ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనటంలేదట. ఉద్యమానికి సంబంధించిన ఊహకూడ ఇప్పుడు తన మనసులోకి దూరటంలేదట. నాకు గొప్ప సంతోషమైంది. నా హితబోధవల్ల అతణ్ణి మార్చగలిగానని గర్వం నాకులేదు. తృప్తి తప్ప.

ఇంతటితో అతనిపై నాకుగల దృష్టి మరొక మలుపు తిరిగింది. అతణ్ణి పెళ్ళిచేసుకొని అతణ్ణి, అతని కుటుంబాన్ని సుఖసంతోషాలతో ముంచాలనుకున్నాను. తద్వారా నేను కూడా సుఖిద్దామని నిర్ణయించుకున్నాను. మూర్తి సంపూర్ణ మహామానవుడు. అతణ్ణి పెళ్ళాడడానికి కనిపించే అనర్హత అతని బీదరికం. కాని అదొక అనర్హతగా నేను భావించటంలేదు. నన్ను పెళ్ళాడిన తరువాత అతడు బీదవాడనే విషయమే రాదు.

నా నిర్ణయం మూర్తితో చెప్పాను. అతను పరమానందంతో ఒప్పుకున్నాడు. అతను ఒప్పుకోకపోవటానికి చూపగల అనర్హతలేవీ నాలో లేవు. పైగా నన్ను కోరడానికిగల అంతస్తులే నాలో ఎక్కువ. అయితే అతను నా అంతస్తులను జూచి అతని ఆశయాలకు విరుద్ధంగా నాతో పెళ్లికి ఒప్పుకున్నాడనలేను. అతను నా వేమ ఇంకా ప్రకటించని, ప్రకటించాలని అనుకోని ప్రేమాభిమానాలు అతని మనసులో దాగి ఉన్నాయి నామీద- అనే విషయం గ్రహించిన తర్వాతనే ఈ ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాను. అతని చెల్లెల్ని రాజాకిచ్చేట్లు నిర్ణయించేశాం.

* * *

ముహూర్తాలు పెట్టుకొని మూర్తి, రాజు, నేను చేయవలసిన ఏర్పాట్లను గురించి చర్చిస్తూ కూర్చున్నాం. ఇంతలో ఒక పోలీస్ జీప్ వచ్చి ఇంటిముందాగింది

పోలీస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, ముగ్గురు పోలీసులతో మా దగ్గరకు వచ్చి, "మిస్టర్ కృష్ణమూర్తి మీరేననుకుంటాను మిమ్మల్ని అరెస్టు చేయవలసిందని మాకు ఆర్డర్స్ అందాయి" అన్నాడు.

నా కాశ్చర్యం వేసింది. ఇవాళై రోజుల నుండి ఉద్యమానికికూడ అతను దూరంగా ఉంటున్నాడు. 'కారణం చెప్పగలరా ఇనస్పెక్టర్" అన్నాను.

'నిన్న సాయంత్రం టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజిని, ఈరోజు ఉదయం తాలూకా ఆఫీసును తగులబెట్టిన సంఘటనలలో కృష్ణమూర్తిగారి పాత్ర ప్రముఖంగా ఉన్నదని విశ్వసనీయంగా తెలుస్తున్నది" అన్నాడు ఇనిస్పెక్టరు.

"కాని ఇనస్పెక్టర్! వీరిమధ్య...."

"ఐయామ్ సారీ మేడమ్. మీరిప్పుడు నాతో ఏం చెప్పినా ప్రయోజనముండదు. కృష్ణమూర్తిగారూ! దయచేసి ఇక మీరు బయలుదేరాలి" అన్నాడుఇన స్పెక్టరు దృఢంగా.

మూర్తి లేచి నిలబడ్డాడు. మనసు మొద్దుబారిపోయింది. తలలో ఏవో మెరుపులు మెరిసినట్లయింది. అంతా చీకటి ఆవరించింది. కళ్ళు మూతలుపడ్డాయి. ఇంకేం తెలియలేదు. స్పృహ తెలిసేటప్పటికి హాస్పటల్లో ఉన్నాను నర్సు చెప్పింది. మొన్నటి రోజున స్పృహలేని నన్ను రాజు హాస్పటల్లో చేర్చారట. అయితే రెండు రోజులు నేను స్పృహలో లేనన్నమాట మూర్తిని పోలీసులుతీసుకుపోయే వుంటారు. మళ్ళీ కళ్ళు మూతలు పడుతున్నాయి. మైకం వస్తోంది ఫిట్ వస్తుందనుకుంటాను.

రెండు రోజులు గడిచాయి. రోజు మొత్తంమీద ఏడెనిమిదిసార్లు ఫిట్స్ వస్తున్నాయి ఇదేం జబ్బో నాకు తెలియదు హిస్టీరియా కావచ్చేమో! డాక్టర్ని అడగదలచుకోలేదు. రాజు వచ్చాడు. రేపు కృష్ణమూర్తిని ప్రత్యేకంగా విచారిస్తారట. ఏమిటని విచారిస్తారు వీళ్ళు? అతడు నిర్దోషి ఉద్యమంలో ఇప్పుడతనికి పాత్రేలేదు. రేపు తప్పక విడుదల చేస్తారు. నా కిప్పుడు చాల ఉత్సాహంగా వుంది. రాత్రంతా ఫిట్స్ చాల తక్కువగా వచ్చాయి.

భారంగా తెల్లవారింది రాజు తెచ్చే వార్తకోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాను. ఒంటి గంటకు రాజు వచ్చి దీనంగా తలవంచుకొని "కృష్ణమూర్తికి ఆరు నెలలు శిక్ష వేశారు," అన్నాడు. నా నెత్తిన పిడుగు పడినట్లయింది. అంతా చీకటి కమ్మినట్లుంది. ఫిట్ వచ్చింది,

భగవాన్! నాకేమిటి యీ శిక్ష! ఆరు నెలలు గడపటం పెద్ద కష్టం కాదు. మూర్తి విడుదలై వచ్చిన తర్వాతైనా మా పెళ్ళి జరుగుతుంది కాని అంతవరకు నా ప్రాణాలు నాలో వుంటాయనే నమ్మకం నశిస్తుంది ఏ ఫిట్లోనో .... ఏమవుతుందో .... ఏమి చెప్పగలం! ఈ ఉద్యమానికి ఫలితం ఎట్లా వుంటుందో నాకు తెలియదు .... మళ్ళీ ఫిట్ వచ్చేట్లుంది, కళ్ళు మూతలు పడుతున్నాయి. ఈ ఉద్యమం నా కొక మహా మనిషిని ప్రసాదించింది. కాని ఈ ఉద్యమమే ..... నా ....